

Deel B - Maatschappij en Kunst

Handreiking RV-toets
maatschappij- en kunstvakken

RV-toets maatschappij en kunst

Lees dit deel samen met deel A, C en D van deze handreiking.

In deze handreiking voor de resultaatverbeteringstoets voor de maatschappij- en kunstvakken:

1. Hoe bepaal ik wat in de RV-toets voor de kunst- en maatschappijvakken aan bod moet komen?
2. Wat doe ik met praktische opdrachten bij de kunstvakken?
3. Mag ik onderzoeksvaardigheden terug laten komen in de RV-toets voor de maatschappijvakken?
4. Mag ik bij de kunst- en maatschappijvakken (delen van) de toets mondeling afnemen?
5. Is er materiaal beschikbaar dat ik kan gebruiken voor de RV-toets voor kunst- en maatschappijvakken?

Hoe bepaal ik wat in de RV-toets voor de kunst- en maatschappijvakken aan bod moet komen? (1)

Hoe jouw RV-toets er precies uit komt te zien, is schoolafhankelijk. Daarom is er voor de kunst- en maatschappijvakken geen algemeen voorschrift te geven over hoe jouw toets er precies uit moet zien. We bieden je wel een handvat.

Voor de verschillende vakken en niveaus van de kunst- en maatschappijvakken stellen we toetsmatrijzen beschikbaar die zijn gebaseerd op de kennis in het examenprogramma (en daarin zijn de verschillende verplichte onderdelen van het SE opgenomen). In de matrijzen kun je ook aangeven welke vaardigheden je toetst. Dat geeft houvast bij het opstellen van de RV-toets. Ook zie je in een oogopslag of alle eindtermen worden bevraagd, en of onderdelen (te) vaak terugkomen. De matrijs helpt je ook de lengte van je RV-toets te beperken. Je kunt namelijk aangeven of een bepaalde vraag meerdere vaardigheden of domeinen beslaat. Vervolgens maak je een selectie uit opgaven die meerdere onderdelen in een keer toetsen. [Naar de toetsmatrijzen voor de kunst- en maatschappijvakken.](#)

Wat doe ik met praktische opdrachten bij de kunstvakken? (2)

Voor de kunstvakken vormt de praktijk een groot deel van de SE stof in het PTA, meer dan bij andere vakken. Je kunt praktische vaardigheden opnemen in de RV-toets. Het zal niet lukken om alle praktijkonderdelen een plek te geven in een RV-toets. Daarvoor is de toetstijd te beperkt. Wat je wel kunt doen, is je leerlingen een korte praktijkopdracht laten maken. Daarbij kun je ook denken aan het geïntegreerd toetsen van vaktheorie en praktijk.

Een voorbeeld:

Laat je leerlingen een beperkt onderzoek doen (op basis van gegeven materiaal) en daarbij (een schets van) een ontwerp voor een product maken. Je kunt deze praktische opdracht vervolgens combineren met een theoretisch gedeelte, waarin je leerlingen schriftelijk of mondeling een reflectie of verantwoording laat geven op het ontwerp. In de reflectie moeten dan (in de toets) voorgeschreven elementen uit de vaktheorie terugkomen.

Tip: Maak voor het praktijkgedeelte op voorhand duidelijk welke criteria je hanteert bij de beoordeling. Zo weet de leerling vooraf waar zijn werk aan moet voldoen. Deze voorwaarden en criteria kunnen algemeen van aard zijn. Je kunt ze dus ruim voor de toetsafname kenbaar maken, zodat je leerlingen zich goed kunnen voorbereiden.

Mag ik onderzoeksvaardigheden terug laten komen in de RV-toets voor de maatschappijvakken? (3)

Volgens het PTA moeten leerlingen bij een aantal maatschappijvakken een eigen onderzoek of analyse aan de hand van bronnen of zelf verzamelde gegevens doen. Zo'n uitgebreide praktische opdracht is voor een RV-toets moeilijk te realiseren. De tijd is gewoonweg te beperkt. Je kunt aspecten van de onderzoeks- en informatievaardigheden wel meenemen in opgaven in een schriftelijke toets. Je kunt leerlingen bijvoorbeeld bronnen en onderzoeksgegevens aanbieden, waarmee ze een onderzoeksvraag kunnen beantwoorden of waaruit ze conclusies kunnen trekken.

Mag ik bij de kunst- en maatschappijvakken (delen van) de toets mondeling afnemen? (4)

Een mondelinge RV-toets is een optie. Houd er bij de kunst- en maatschappijvakken rekening mee dat je toepassing en inzicht toetst aan de hand van bronnen van verschillende aard, te denken valt aan historische prenten en kaartmateriaal. Kort voor het mondeling moet je leerlingen daarom inzage geven in deze bronnen. Lees deze extra informatie over [het mondeling \(op afstand\) afnemen van een examen](#).

Tip!

Wil je graag dat er iemand meedenkt over de invulling van jouw RV-toets? Mail dan naar onze online helpdesk hulpbijexamens@cito.nl. Stel je vraag en we nemen contact op. Veel docenten mailden hun vragen al. We verzamelden ze in [een Q&A op cito.nl](#). Misschien staat het antwoord op jouw vraag er al bij.

Is er materiaal beschikbaar dat ik kan gebruiken voor de RV-toets voor kunst- en maatschappijvakken? (5)

De RV-toets is nieuw en is maatwerk voor ieder vak en iedere school. Er zijn dus geen kant-en-klare RV-toetsen voor de kunst- en maatschappijvakken beschikbaar. Misschien kun je gebruikmaken van de volgende openbare bronnen:

- Via [examenblad](#) en ook via [de Examenbank op cito.nl](#) kun je centrale examens uit voorgaande jaren in pdf-vorm (en voor de kunstvakken in autoplay) downloaden.
- Lege toetsmatrijzen per vak zijn beschikbaar via de [Online Helpdesk op cito.nl](#).
- Websites van de vakverenigingen bieden ook handvatten.
- Voorbeelden voor de beoordeling van praktijkonderdelen van de kunstvakken vind je onder meer op de website van [SLO](#).
- Voor aardrijkskunde is er bij de Olympiade een eigen archief. Let wel op de aansluiting met de leerstof. Zie [aardrijkskunde-olympiade](#).

Tip!

Wellicht kan een toetsdeskundige van Cito je verder helpen bij jouw zoektocht naar geschikt materiaal. Neem hiervoor contact op met onze online helpdesk hulpbijexamens@cito.nl.